

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ સ્થિત ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

ફર્સ્ટ અપીલ નંબર ૩૨૮/૨૦૦૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય	સહી/ –
---	--------

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	હા
૨	પત્રકારને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા

૩	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ ચુકાદાની યોગ્ય નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ પણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના
૫	શું આને સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવાનો રહેશે?	ના

=====

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ

વિરુદ્ધ

ગણપતરાવ આનંદરાવ શિંદે

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી એચ.એસ. મુનશા, એડવોકેટ – અપીલકર્તા વતી

શ્રી હેમંત એસ. શાહ, એડવોકેટ – સામાવાળા વતી

=====

કોરમ : માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય

તારીખ: ૧૦/૦૯/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

૧. મોટર વાહન અધિનિયમની કલમ ૧૭૩ હેઠળની આ અપીલ, જે વાહનના માલિક છે, અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસના કહેવા પર છે અને ૩ ઓગસ્ટ ૨૦૦૫ ના રોજ અમદાવાદ શહેરની મોટર અકસ્માત દાવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ૨૦૦૨ ના MACP નં. ૭૧૧ માં આપવામાં આવેલા ચુકાદા સામે નિર્દેશિત છે, જેમાં દાવેદારને થયેલી ઈજાઓ માટે વળતર તરીકે રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી. જોકે ટ્રિબ્યુનલના મતે, વળતરની કુલ રકમ રૂ. ૨,૪૦,૦૮૦/- જેટલી થાય છે, કારણ કે દાવેદારે તેની દાવાની અરજી માત્ર રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- સુધી મર્યાદિત રાખી હતી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે દાવાની અરજી દાખલ કર્યાની તારીખથી પ્રાપ્તિ સુધી વાર્ષિક ૯% વ્યાજ સાથે માત્ર રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- ચૂકવવાનો ચુકાદો આપ્યો.

૨. અસંતુષ્ટ થઈને, વાહનના માલિકે હાલની અપીલ રજૂ કરી છે.

૩. રેકૉર્ડ પરથી એવું લાગે છે કે દાવેદાર એક ઓટો રિક્ષા ચાલક હતો, અને ૨ જાન્યુઆરી ૨૦૦૨ ના રોજ, જ્યારે દાવેદાર રસ્તો ક્રોસ કરી રહ્યો હતો, ત્યારે અપીલકર્તાની માલિકીની બસે તેને નીચે પછાડી દીધો અને બસના પાછળના

પૈડા તેના બંને પગ પર ફરી ગયા, જેના પરિણામે તેના બંને પગમાં ફ્રેક્ચર થયું. રેકૉર્ડ પરથી એવું પણ જણાય છે કે દાવેદારના પગમાં ત્રણ વખત ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું હતું, અને આ કારણોસર, આગામી ૧૩ મહિના સુધી, તે તેની રિક્ષા ચલાવી શક્યો નહીં. દાવા-અરજીમાં, ખાસ કરીને એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે પીડિતની માસિક આવક આવા ઓટો રિક્ષા ચાલક તરીકે રૂ. ૪૦૦૦/- હતી.

૪. સમન્સ બજાવ્યા છતાં, અપીલકર્તાઓએ લેખિત નિવેદન દાખલ કરીને કાર્યવાહીનો વિરોધ કર્યો ન હતો કે દાવેદાર દ્વારા લગાવવામાં આવેલા કોઈપણ આરોપોનો વિરોધ કરતા કોઈ પુરાવા આપ્યા ન હતા, છતાં દાવેદાર વતી સાક્ષીની માત્ર ઉલટતપાસ કરીને ટ્રાયલમાં ભાગ લીધો હતો.

૫. ટ્રાયલ સમયે, દાવેદારે પોતાની તપાસ કરી અને વળતર માટેના દાવા-અરજીમાં રજૂ કરાયેલા કેસના સમર્થનમાં અન્ય એક સાક્ષીની પણ તપાસ કરવામાં આવી.

૬. અગાઉ સૂચવ્યા મુજબ, નીચે આપેલા વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વળતર તરીકે રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- ચૂકવવાનો આદેશ આપ્યો છે.

૭. અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મુનશાએ આ કોર્ટ સમક્ષ ખૂબ જ મહેનતથી દલીલ કરી છે કે પ્રશ્નમાં રહેલી બસ અકસ્માતમાં બિલકુલ સામેલ નહોતી કારણ કે એવું લાગે છે કે દાવાની અરજીમાં બસનો નોંધણી નંબર આપવામાં આવ્યો ન હતો.

૭.૧ શ્રી મુનશાએ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલા ક્વોન્ટમ પર પણ વાંધો ઉઠાવ્યો.

૮. દાવેદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી શાહે મારું ધ્યાન એ હકીકત તરફ દોર્યું છે કે આ જ અકસ્માતને કારણે ઉદ્ભવેલી મોટર વાહન કાયદાની કલમ ૧૪૦ હેઠળની કાર્યવાહીમાં, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા દાવેદારની તરફેણમાં રૂ. ૨૫,૦૦૦/- ની રકમ ચૂકવવામાં આવી છે અને તે રકમ પણ અપીલકર્તા દ્વારા ચૂકવવામાં આવી છે. આ સ્થિતિને કારણે, વાહનની સંડોવણીનો પ્રશ્ન હવે મોટર વાહન કાયદાની કલમ ૧૬૬ હેઠળની કાર્યવાહીમાં અપીલકર્તા માટે ઉપલબ્ધ નથી અને તે ન્યાયિકતાના સિદ્ધાંતથી પ્રભાવિત છે.

૯. પ્રમાણના સંદર્ભમાં, પ્રતિવાદી-દાવેદારના વિદ્વાન વકીલના મતે, પીડિતાની આવક અને તેના ક્લાયન્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા હોસ્પિટલમાં દાખલ થવાના ખર્ચ અંગે ટ્રાયલ સમયે અપીલકર્તાના કહેવા પર કોઈ ઉલટતપાસ નથી. તેથી, તેઓ અપીલને રદ કરવા માટે પ્રાર્થના કરે છે.

૧૦. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા પછી અને ઉપરોક્ત સામગ્રીનો અભ્યાસ કર્યા પછી, મારો મત છે કે અકસ્માતમાં વાહનની સંડોવણીનો પ્રશ્ન કાયદાની કલમ ૧૪૦ હેઠળની અગાઉની કાર્યવાહીમાં વધુ નિર્ણય માટે કાયદેસર રીતે ખુલ્લો નથી, ટ્રિબ્યુનલે અપીલકર્તા સામે ચુકાદો આપ્યો. હવે સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સમાધાન કરવામાં આવ્યું છે કે કાયદાની કલમ ૧૪૦ હેઠળનો ચુકાદો અપીલપાત્ર છે (જુઓ યાદવ વિરુદ્ધ રાષ્ટ્રીય વીમા કંપની જે AIR 2007 SC 2582 માં અહેવાલ છે) અને તેથી, પક્ષકારોએ, કોઈપણ અપીલ ન કરીને, એ સ્થિતિ સ્વીકારી છે કે વાહન અકસ્માતમાં સામેલ હતું. તેથી, આ પ્રશ્ન વાહનના માલિકના કહેવા પર પણ કાયદાની કલમ ૧૬૬ હેઠળની કાર્યવાહીમાં ફરીથી ખોલી શકાતો નથી. આ તબક્કે સત્યધ્યાન ઘોષાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ શ્રીમતી દેવરજિન દેબી અને અન્યના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના અવલોકનોનો સંદર્ભ લેવો ફાયદાકારક રહેશે. ૧૯૬૦ એસસી ૯૪૧ જ્યાં ત્રણ ન્યાયાધીશોની બનેલી બેન્ચે ખાસ ઠરાવ્યું હતું કે જો સિવિલ પ્રોસિજર કોડની

કલમ ૧૧ ન્યાયિક કાર્યવાહીમાં લાગુ પડતી નથી, તો પણ રેઝ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંતો લાગુ પડે છે:

"રેસ જ્યુડિકાટનો સિદ્ધાંત ન્યાયિક નિર્ણયોને અંતિમતા આપવાની જરૂરિયાત પર આધારિત છે. તે શું કહે છે કે એકવાર રેસ જ્યુડિકાટ થઈ જાય, પછી તેનો ફરીથી નિર્ણય લેવામાં આવશે નહીં. મુખ્યત્વે તે ભૂતકાળના મુકદ્દમા અને ભવિષ્યના મુકદ્દમા વચ્ચે લાગુ પડે છે, જ્યારે કોઈ બાબત – હકીકતના પ્રશ્ન પર હોય કે કાયદાના પ્રશ્ન પર – એક દાવા અથવા કાર્યવાહીમાં બે પક્ષો વચ્ચે નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હોય અને નિર્ણય અંતિમ હોય, કાં તો ઉચ્ચ અદાલતમાં કોઈ અપીલ લેવામાં આવી ન હોવાથી અથવા અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી હોવાથી, અથવા કોઈ અપીલ ન હોવાથી, કોઈપણ પક્ષને ભવિષ્યના દાવા અથવા તે જ પક્ષો વચ્ચેની કાર્યવાહીમાં ફરીથી કેસ ચલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં. રેસ જ્યુડિકાટનો આ સિદ્ધાંત સિવિલ પ્રોસિજર કોડના કલમ ૧૧ માં દાવાઓના સંબંધમાં સમાવિષ્ટ છે; પરંતુ જ્યાં કલમ ૧૧ લાગુ પડતું નથી ત્યાં પણ, કોર્ટ દ્વારા મુકદ્દમામાં અંતિમતા પ્રાપ્ત કરવાના હેતુથી રેસ જ્યુડિકાટનો સિદ્ધાંત લાગુ કરવામાં આવ્યો છે. આનું પરિણામ એ છે કે મૂળ અદાલત તેમજ કોઈપણ ઉચ્ચ

અદાલતે ભવિષ્યના કોઈપણ મુકદ્દમામાં આ આધાર પર આગળ વધવું જોઈએ કે અગાઉનો નિર્ણય સાચો હતો."

૧૧. આમ, મને લાગે છે કે વાહનની સંડોવણીનો પ્રશ્ન શ્રી મુનશા માટે કાયદેસર રીતે ઉપલબ્ધ નથી.

૧૨. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલા વળતરના સંદર્ભમાં, એવું લાગે છે કે અકસ્માત વર્ષ ૨૦૦૨ માં થયો હતો, અને દાવેદારે દાવાની અરજીમાં દાવો કર્યો છે કે ઓટો રિક્ષા ચાલક તરીકે, તે મહિને રૂ. ૪૦૦૦/- કમાતા હતા, અને તે વાજબી લાગે છે. વધુમાં એવું લાગે છે કે પક્ષકારો સંયુક્ત રીતે સંમત થયા હતા કે અપંગતાને સમગ્ર શરીર માટે ૧૭% ગણવામાં આવે, જોકે ઓર્થોપેડિક સર્જને સમગ્ર શરીર માટે ૨૫% મૂલ્યાંકન કર્યું હતું. આ સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, એવું લાગે છે કે ભવિષ્યમાં આવકના નુકસાન અંગે નીચે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મૂલ્યાંકન કરાયેલ રકમ ખૂબ વાજબી છે. વધુમાં, બંને પગ પર ત્રણ અલગ અલગ ઓપરેશન થયા હતા અને દરેક ઓપરેશન માટે રૂ. ૧૦,૦૦૦/- ના દરે પીડા, આઘાત અને વેદના માટે રૂ. ૩૦,૦૦૦/- નો એવોર્ડ ખૂબ વાજબી છે. તેવી જ રીતે, ત્રણ ઓપરેશન થયા હોવાના ચોક્કસ તારણ છતાં, તબીબી ખર્ચ માટે રૂ. ૨૫,૦૦૦/- નો એવોર્ડ ઓછો છે. પરિવહન ખર્ચ પેટે રૂ. ૨૫,૦૦૦/- નો ચુકાદો પણ વાજબી અને વાજબી છે કારણ કે ફોલો-અપ સારવાર લગભગ એક

વર્ષ સુધી ચાલુ રહી હતી. વધુમાં, મેં ઉપર પહેલેથી જ નિર્દેશ કર્યો છે કે ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યું હોવા છતાં કે દાવેદારને ચૂકવવાપાત્ર કુલ રકમ રૂ. ૨,૪૦,૦૮૦/- થાય છે, કારણ કે દાવો ફક્ત રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- સુધી મર્યાદિત હતો, ટ્રિબ્યુનલે રકમ ઘટાડીને રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- કરી છે. આવા સંજોગોમાં, વાહનના માલિકના કહેવા પર આ અપીલમાં, મને રકમ વધુ ઘટાડવાનું કોઈ કારણ દેખાતું નથી.

૧૩. આમ, અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા નથી, અને પરિણામે તેને ફગાવી દેવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ નથી.

૧૩.૧ એવું લાગે છે કે ૮ ઓક્ટોબર ૨૦૦૬ ના રોજ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૭૧૪ ઓફ ૨૦૦૬ અને ૧૧૬૦૨ ઓફ ૨૦૦૬ માં પસાર કરાયેલા આદેશ દ્વારા, ૮૦% રકમ ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટમાં રોકાણ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને બાકીની રકમ દાવેદાર દ્વારા ઉપાડવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. હવે અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી છે, તેથી ટ્રિબ્યુનલને યોગ્ય ચકાસણી પછી બાકીની રકમ દાવેદારને તેના પર ઉપાર્જિત વ્યાજ સાથે તાત્કાલિક ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

૧૩.૨ રજિસ્ટ્રીને નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે તેઓ રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી તાત્કાલિક ટ્રિબ્યુનલને પરત કરે.

સહી/ –

(મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય)

વિષય :

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.